

Ustavni sud Crne Gore, u Prvom vijeću za meritorno odlučivanja o ustavnim žalbama, u sastavu: sudija Dragana Đuranović, predsjednica Vijeća i sudije Snežana Armenko i Momirka Tešić, članovi Vijeća, na osnovu odredaba člana 149 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore i člana 48 tačka 10 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore («Službeni list Crne Gore», br. 11/15), na sjednici Vijeća od 12. marta 2024. godine, je donio

## **ODLUKU**

**ODBIJA SE** ustavna žalba.

### **O b r a z l o ž e n j e**

#### **I POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM CRNE GORE**

1. K.K., iz Bijelog Polja, koga zastupa E.D., advokatica, iz Bijelog Polja, podnio je blagovremenu i dozvoljenu ustavnu žalbu protiv presude Višeg suda u Bijelom Polju, Gž. br. 2611/19, od 23. aprila 2020. godine i Osnovnog suda u Pljevljima, P. br. 329/18, od 11. jula 2019. godine, zbog povrede prava iz odredaba čl. 6, 17, 19, 20 i 32 Ustava Crne Gore i člana 6 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

2. U ustavnoj žalbi je, u bitnom, navedeno da su nadležni sudovi u dijelu u kojem je usvojen tužbeni zahtjev i odbijena žalba tuženog počinili bitne povrede odredaba parničnog postupka, jer su izreke pobijanih presuda nejasne, nerazumljive i protivrječne, kako same sebi tako i datim obrazloženjima, a o odlučnim činjenicama postoji znatna protivrječnost između onog što se navodi u obrazloženjima pobijanih presuda i sadržine isprava i zapisnika. Naime, u konkretnom slučaju, nezakonitim postupanjem sudova usvojen je tužbeni zahtjev tužioca i nezakonito obavezan tuženi da naknadi nematerijalnu štetu tužiocu koju tuženi nije prouzrokovao, već je u presudi na koju se poziva tužilac, navedeno da je povrede nanijelo nepoznato lice i nepoznatim predmetom, pa se samim tim pokazuje da na strani tuženog nema pasivne legitimacije. Dakle, krivična presuda kojom je za povrede za koje tužilac potražuje naknadu nematerijalne štete tuženi nezakonito oglašen krivim. Takođe, prvostepeni sud je pogrešno primijenio materijalno pravo, dok drugostepeni sud uopšte nije dao odgovore na žalbene navode. U konačnom se navodi, da je u konkretnom slučaju nastupila zastarjelost potraživanja tužioca, shodno odredbi člana 376 ZOO-a, jer je od 18. decembra 2016. godine, kao dana povređivanja tužioca, pa do dana podnošenja tužbe proteklo 12 godina, pa samim tim znači da je potraživanje tužioca zastarjelo. Predložio je da se ukinu osporavane presude i predmet vrati na ponovni postupak i odlučivanje.

3. U postupku pokrenutom ustavnim žalbom, na osnovu odredaba člana 149 stav 1 tačka 3 Ustava i čl. 68 i 75 Zakona o Ustavnom sudu, Ustavni sud, u granicama zahtjeva istaknutog u ustavnoj žalbi, utvrđuje da li je u postupku odlučivanja o pravima i obavezama podnosiocu ustavne žalbe povrijeđeno ustavno pravo, pri čemu se, po pravilu, ne upušta u pitanje jesu li su sudovi pravilno ili potpuno utvrdili činjenično stanje i ocijenili dokaze. Za Ustavni sud relevantne su samo one činjenice od čijeg postojanja zavisi ocjena o povredi ustavnog prava.

## II ČINJENICE I OKOLNOSTI PREDMETA

4. Uvidom u osporavane presude i drugu dostavljenu dokumentaciju, Ustavni sud je utvrdio sljedeće činjenice i okolnosti od značaja za odlučivanje u ovom ustavnosudskom predmetu:

- Predmet spora, u postupku koji je prethodio ustavnosudskom, je naknada nematerijalne štete. Naime, postavljenim tužbenim zahjevom tužilac je tražio da mu tuženi, podnosilac ustavne žalbe, naknadi nematerijalnu štetu koju je tužilac pretrpio zbog teške tjelesne povrede koju mu je tuženi nanio dana 18. decembra 2006. godine;

- Prvostepenom presudom djelimično je usvojen tužbeni zahtjev tužioca i obavezan tuženi da tužiocu na ime naknade nematerijalne štete isplati ukupan iznos od 8.,000,00€, po pojedinim vidovima, bliže opisanim u stavu I izreke prvostepene odluke, dok je u stavu II izreke, odbijen kao neosnovan višak tužbenog zahtjeva tužioca bliže opisan u izreci stava II prvostepene presude;

- Drugostepenom presudom, odbijene su žalbe parničnih stranaka kao neosnovane i potvrđuje se presuda prvostepenog suda;

- U postupku koji je prethodio ustavnosudskom, utvrđeno je:

*(...) da je prvostepeni sud utvrdio, a što nije sporno da je tuženi presudom Apelacionog suda Crne Gore Kž. br. 88/2015 od 13.10.2015. godine, oglašen krivim za krivično djelo teško ubistvo u pokušaju iz čl. 144 st. 1 tač. 1 u vezi čl. 20 st. 1 Krivičnog zakonika Crne Gore i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od dvije godine, zato što je dana 18.12.2006.godine, oko podnevnih časova, u zgradi Š. U. u B. P., zajedno sa jednim nepoznatim licem na podmukao način sa umišljajem pokušao da liši života tužioca, kao oštećenog na način što, dok se tužilac kretao hodnikom ka izlazu iz zgrade, nakon silaska sa stepeništa, koje vodi sa spratnog dijela zgrade ka prizemlju, sa leđa mu je prišlo nepoznato lice, a tuženi koji se do tada nalazio sakriven ispod stepeništa, prišao mu tako da se našao ispred njega u momentu kada ga je nepoznato lice sa leđa jednom udarilo nepoznatim tupo tvrdim predmetom u potiljačni dio glave od kog udarca je tužilac posmuo ka tuženom koji ga je nepoznatim tupo tvrdim predmetom udario u predjelu čela, usled kojih udaraca je tužilac pao, a tuženi ga sa istim predmetom sa nepoznatim licem udarao u glavu za koje vrijeme se tužilac štitio rukama, a tuženi ga i dalje udarao u namjeri da ga liše života sve dok tužilac nije izvadio gasni pištolj i iz istog ispalio dva metka, a tuženi nije završio djelo već je sa nepoznatim licem pobjegao; da je ovom prilikom tužilac zadobio teške tjelesne povrede opasne po život u vidu frakture lobanje s ulomkom prema mozgu, potres mozga, prelom treće kosti doručja desne šake, dvije rane razderine na glavi u potiljačnom dijelu s obje strane, dvije razderotine na čelu sa desne strane, jednu razderotinu ranu iza desnog uha, jednu razderotu ranu desne ušne školjke i krvni podliv u predjelu lica sa desne strane; da kako u skladu sa odredbama čl. 15 ZPP-a, osuđujuća krivična presuda predstavlja apsolutan dokaz o građansko-pravnoj odgovornosti osuđenog lica, to je stoga tuženi kao osuđeni u skladu sa odredbama čl. 154 ZOO („Službeni list SFRJ br. 29/78, br. 39/85, br. 45/89 i br. 57/89 i „Službeni list SRJ br. 31/93), dužan da nadoknadi štetu prčinjenu krivičnim djelom za koje je osuđen, tužiocu kao oštećenom licu; da je odlučujući o opredijeljenom tužbenom zahtjevu tužioca, prvostepeni sud preko vještaka medicinske struke dr. L. P., neurohirurga, utvrdio da je tužilac kritičnog dana zadobio tešku tjelesnu povredu u vidu otvorenog preloma lijevo potiljačno sa utisnućem kosti, potresa mozga, rane desno čeonu tipa razderine i nagnječine, rane iza lijevog uha tipa razderine i nagnječine, rane tipa razderine i nagnječine na desnoj ušnoj školjci, krvnog podliva oko desnog oka i na gornjoj usni desno, preloma treće kosti doručja sa desne strane; da je tužilac operisan dana 18.12.2006. godine i zadržan je na liječenju do 29.12.2006. godine; da je postoperativni tok protekao uredno, a pri otpustu nije konstatovano postojanje neurološkog piramidnog deficit; da je kao rezultat povrede kod tužioca nastupila umanjena životna aktivnost*

13% trajno; da je do ovog stepena umanjenja životne aktivnosti vještak došao na osnovu podataka o gubitku svijesti i jako izraženom komocionom sindromu nakon povrede glave i podataka o operaciji preloma sa utisnućem kosti lijevo potiljačno, sa posljedičnim defektom kosti; da se umanjenje životne aktivnosti ogleda pored glavobolja u nestabilnosti vegetativnog nervnog sistema (povremeno poremećaji ritma disanja i srčane akcije, kao i povremeno pojačano znojenje); da je preko vještaka neuropsihijatar dr. T. I., prvostepeni sud utvrdio da će tužilac u situacijama kada ima povremene glavobolje i nestabilnost vegetativnog nervnog sistema, morati da ulaže pojačani napor u obavljanju životnih aktivnosti i taj pojačani napor predstavlja suštinu duševnih bolova zbog umanjenja životne aktivnosti; da je prvostepeni sud utvrdio da tužiocu pripada naknada za pretrpljene duševne bolove zbog umanjene životne aktivnosti u skladu sa odredbama čl. 200 st. 1 ZOO, u iznosu od 4.000,00 €, pa je obavezao tuženog da tužiocu isplati ovaj iznos; da umanjenje životne aktivnosti kao poseban osnov za naknadu štete zbog duševnih bolova obuhvata sva ograničenja u životnim aktivnostima tužioca kao oštećenog koje je ostvarivao ili bi ih po redovnom toku stvari u budućnosti izvjesno ostvarivao; da se pod ograničenjem podrazumijeva i vršenje aktivnosti uz povećane napore ili pod posebnim uslovima; da su pojačani napori izraženi u tegobama kojima je tužilac izložen u životu i radu; da je prilikom određivanja naknade sud cijenio procenat umanjenja životne aktivnosti, jačinu i trajanje posledica usled povrede, starost oštećenog - 38 godina, pred kojim je dug period radnog vijeka i života; da je prvostepeni sud pravilno postupio kada je za veći iznos od dosudjenog zahtjev tužioca odbio kao neosnovan, kojim je tražio da se obaveže tuženi da mu za pretrpljene duševne bolove zbog umanjene životne aktivnosti isplati još iznos od 1.200,00 €, jer je isti previsoko postavljen, kako to prvostepeni sud u razlozima pobijane persude i navodi; da je nakon povrede, odnosno dolaska svijesti tužilac trpio fizičke bolove jakog inteziteta u trajanju od 24 časa, srednjeg inteziteta u naredne dvije nedjelje, a lakog inteziteta u narednom periodu i koje i dalje osjeća i stvaraju mu pomenutu nervozu; da je prema tome, tužilac trpio fizičke bolove, a intezitet i dužina trajanja fizičkih bolova usled teške tjelesne povrede koju je pretrpio tužilac opravdavaju dosuđivanje naknade nematerijalne štete za pretrpljene fizičke bolove, pa je prvostepeni sud pravilno postupio kada je obavezao tuženog da tužiocu za pretrpljene fizičke bolove isplati iznos od 2.500,00 €, u skladu sa odredbama čl. 200 st. 1 ZOO; da je prilikom određivanja naknade prvostepeni sud vodio računa o trajanju i intezitetu bola, karakteru povrede i starosnoj dobi tužioca kao oštećenog; da je višak tužbenog zahtjeva kojim je tužilac tražio da se obaveže tuženi da mu za pretrpljene fizičke bolove isplati još iznos od 100,00 €, prvostepeni sud pravilno odbio kao neosnovan, jer je previsoko postavljen; da je iz nalaza vještaka neuropsihijatra, prvostepeni sud utvrdio da je tužilac usled zadobijenih povreda trpio primarni strah i taj strah se manifestovao kao osjećanje vitalne ugroženosti po tjelesni integritet; da je primarni strah nastao u samoj situaciji ugroženosti i istovremenog povređivanja; da je bio jakog inteziteta i trajao je 2-3 minuta kada je tužilac uspio da puca iz gasnog pištolja i kada su se napadači razbjegli i udaljili sa mjesta sukoba, čime je prestala mogućnost daljeg povređivanja tužioca; da je tužilac trpio sekundarni strah u vidu zabrinutosti, bio je zabrinut zbog povreda, zbog mogućih komplikacija, plašio se posledica povrede, plašio se za svoje radno i funkcionalno osposobljavanje; da je urađena hirurška intervencija odmah na početku liječenja, a poznato je da hirurške intervencije dovode do prolaznih stanja kada se u stalno stanje zabrinutosti ubacuju stanja straha u užem smislu i ista su jakog inteziteta; da je tužilac trpio sekundarni strah jakog inteziteta jedan dan, srednjeg inteziteta deset dana tj. za vrijeme bolničkog liječenja i slabog inteziteta povremeno u naredna dva mjeseca; da se dužina trajanja i intezitet straha povezuju sa vrstom povrede, a radi se o teškoj tjelesnoj povredi; da je prvostepeni sud pravilno utvrdio da je tužilac pretrpio strah koji opravdava dosuđivanje novčane naknade iz čl. 200 st. 1 ZOO i obavezao tuženog da tužiocu na ime naknade za pretrpljeni strah isplati iznos od 1.500,00 €; da je prilikom dosuđivanja naknade sud cijenio vrstu, intezitet i dužinu trajanja straha i pravilno našao da je dosuđeni iznos adekvatan pretrpljenom strahu; da je višak tužbenog zahtjeva kojim je tužilac tražio da se obaveže tuženi da mu za pretrpljeni strah isplati još iznos od 233,00 €, sud odbio kao neosnovan, jer je previsoko postavljen; da je kod ovakvog stanja stvari, po nalaženju ovog suda, prvostepeni sud pravilno postupio kada je djelimično usvojio tužbeni zahtjev i odlučio kao u izreci pod stavom I i kada je za veći iznos od dosudjenog zahtjev tužioca odbio kao neosnovan i odlučio kao u izreci pod stavom II, pobijane presude; da je prilikom dosuđivanja naknade nematerijalne štete po pojedinim vidovima, prvostepeni sud imao u vidu da naknada predstavlja satisfakciju (moralno zadovoljenje) kojim će tužilac kao oštećeni pribaviti neko materijalno ili intelektualno dobro u cilju psihičkog smirenja i ublažavanja patnje; da naknada nije u funkciji ekvivalenta, kao kod naturalne štete i nikada neće biti jednaka šteti naročito imajući u vidu subjektivnu procjenu oštećenog. Gornja granica u pogledu visine određena je elementima tj. okolnostima iz čl. 200 st. 2 ZOO; da je za svoju odluku prvostepeni sud dao valjane i jasne

razloge, koji navodima žalbi nijesu dovedeni u sumnju, te ih ovaj sud u svemu prihvata i na iste upućuje podnosiocima žalbi; da što se tiče žalbenih navoda tuženog, da prvostepeni sud prilikom odlučivanja u predmetnoj pravnoj stvari nije cijenio prigovor pasivne legitimacije na strani tuženog, te da nije cijenio ni zastarjelost predmetnog potraživanja, ovaj sud je cijenio pa nalazi, da su to navodi koji su isticali od strane tuženog i tokom trajanja postupka, na koje je prvostepeni sud kroz razloge pobijane presude na iste već i odgovorio, pa razloge prvostepenog suda u tom dijelu prihvata i ovaj sud i na iste upućuje žalioca, smatrajući da nema potrebe isto ponavljati niti pak prepričavati; da je ovaj sud cijenio i ostale žalbene navode stranaka, pa s obzirom na naprijed istačeno nalazi da su bez uticaja na drugačije odlučivanje u ovoj pravnoj stvari, zbog čega je žalbe stranaka valjalo odbiti kao neosnovane, a prvostepenu presudu potvrditi.(...)

### **III RELEVANTNE USTAVNE NORME**

#### **Ustav Crne Gore**

##### **Član 32**

„Svako ima pravo na pravično i javno suđenje u razumnom roku pred nezavisnim, nepristrasnim i zakonom ustanovljenim sudom.”

#### **Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda**

##### **Član 6 stav 1**

„Svako tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj tužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim po osnovu zakona.“

### **IV MJERODAVNO PRAVO**

**Zakon o obligacionim odnosima** ("Službeni list SFRJ", br. 29/78, 39/85, 45/89 – Odluka USJ 57/89 i "Službeni list SRJ", br. 31/93)

##### **Član 154**

Ko drugome prouzrokuje štetu dužan je naknaditi je, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice.

Za štetu od stavri ili djelatnost, od kojih potiče povećana opasnost štete za okolinu, odgovara se bez obzira na krivicu.

Za štetu bez obzira na krivicu odgovara se i u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

##### **Član 377**

Kad je šteta prouzrokovana krivičnim delom, a za krivično gonjenje je predviđen duži rok zastarelosti, zahtev za naknadu štete prema odgovornom licu zastareva kad istekne vreme određeno za zastarelost krivičnog gonjenja.

Prekid zastarevanja krivičnog gonjenja povlači za sobom i prekid zastarevanja zahteva za naknadu štete.

Isto važi i za zastoj zastarevanja.

##### **Član 200**

Za pretrpljene fizičke bolove, za pretrpljene duševne bolove zbog umanjenja životne aktivnosti, naruženosti, povrede ugleda, časti, slobode ili prava ličnosti, smrti bliskog lica kao i za strah sud će, ako nađe da okolnosti slučaja, a naročito jačina bolova i straha i njihovo trajanje to opravdava, dosuditi pravičnunovčanu naknadu, nezavisno od naknade materijalne štete kao i u njenom odsustvu. Prilikom odlučivanja o zahtevu za naknadu nematerijalne štete, kao i o visini njene naknade, sud će voditi računa o značaju povređenog

dobra i cilju kome služi ta naknada, ali i o tome da se njome ne pogoduje težnjama koje nisu spojive sa njenom prirodom i društvenom svrhom.

**Zakon o parničnom postupku** ("Službeni list RCG", br. 22/04, 28/05 – Odluka US RCG, 76/2006 i "Službeni list CG", br. 2015 – drugi zakon, 48/2015)

#### Član 15

U parničnom postupku sud je u pogledu postojanja krivičnog djela i krivične odgovornosti učinioca vezan za pravosnažnu presudu suda kojom se optuženi oglašava krivim.

### V OCJENA USTAVNOG SUDA

5. Analizom navoda i razloga istaknutih u ustavnoj žalbi, kao i sadržine prava koja se štite Ustavom i Evropskom konvencijom, Ustavni sud je razmatrao osporene presude, sa aspekta odredaba člana 32 Ustava i člana 6 stav 1 Evropske konvencije.

6. Razmatrajući razloge ustavne žalbe sa aspekta odredbe člana 32 Ustava, Ustavni sud je ocijenio da je podnosiocu žalbe u sudskom postupku obezbijeđeno pravično suđenje. Osporavane presude donijeli su sudovi ustanovljeni Ustavom i zakonom, koji su postupali u granicama svoje nadležnosti i u propisanom sastavu, a postupak je sproveden u skladu sa zakonskim odredbama.

7. Podnosilac smatra da mu je osporavanom presudom povrijeđeno pravo na pravično suđenje, zbog proizvoljne primjene materijalnog i procesnog prava. Takođe smatra i da je došlo do povrede prava na obrazloženu sudsku odluku, jer drugostepeni sud nije dao odgovore na žalbene navode.

8. Ustaljeno je stanovište Ustavnog suda da je zadatak u prvom redu nadležnih organa državne i javne vlasti da tumače i primjenjuju pravo. Uloga Ustavnog suda ograničena je na ispitivanje jesu li učinci takvog tumačenja, odnosno primjene prava saglasni s Ustavom i jesu li u konkretnom slučaju doveli do povrede ustavnih prava podnosioca ustavne žalbe. Evropski sud za ljudska prava je i u presudi *Andelković protiv Srbije*, od 9. aprila 2013. godine, izrazio stav da Sud neće postavljati pitanje tumačenja domaćeg prava od strane domaćih sudova, osim u slučaju očigledne proizvoljnosti (vidi, *mutatis mutandis*, *Adamsons protiv Letonije*, broj 3669/03, stav 118., 24. jun 2008. godine), drugim riječima, kada uoči da je primjena prava od strane domaćih sudova u određenom slučaju bila očigledno pogrešna ili takva da su izvedeni proizvoljni zaključci i/ili uskraćivanja pravde (vidi, *mutatis mutandis*, *Farbers i Harlanova protiv Litvanije* (odluka), broj 57313/00, 6. septembar 2001. godine, i, mada u kontekstu člana 1 Protokola broj 1, *Beyeler protiv Italije* [VV], broj 33202/96, stav 108., ECHR 2000-I).

9. Pravičnost postupka ocjenjuje se na osnovu postupka kao cjeline (*Barbera, Messeque i Jabardo protiv Španije*, presuda od 6. decembra 1988. godine, serija A, broj 146, stav 68). Princip pravičnog suđenja zahtijeva da se sud pozove na određenu pravnu normu, jer pravna osnova presude ne smije da bude proizvoljna, tj. van konkretnog predmeta.

10. U postupku koji je prethodio ustavnosudskom, utvrđena je odgovornost podnosioca ustavne žalbe, pa je shodno odredbi člana 200 Zakona o obligacionim odnosima, tužiocu M.B. dosuđena naknada nematerijalne štete, zbog pretrpljenih duševnih i fizičkih bolova i pretrpljenog straha. Naime, kako u skladu sa odredbama člana 15 Zakona o parničnom postupku, osuđujuća krivična presuda predstavlja apsolutan dokaz o građansko-pravnoj odgovornosti osuđenog lica, to je stoga tuženi – podnosilac ustavne žalbe, kao osuđeni u skladu sa odredbom člana 154 Zakona o obligacionim odnosima, dužan da tužiocu kao oštećenom licu, nadoknadi štetu pričinjenu krivičnim djelom.

11. Ustavni sud ocjenjuje neosnovanim, žalbeni razlog podnosioca, kojim se ističe zastrajelost potraživanja, shodno odredbi člana 376 ZOO-a, jer je kako se navodi u žalbi, od 18. decembra 2016. godine kao dana povređivanja tužioca, pa do dana podnošenja tužbe proteklo 12 godina. Odredbom člana 377 stav 1 ZOO-a, propisano je da kada je šteta prouzrokovana krivičnim djelom, a za krivično gonjenje je predviđen duži rok zastrajelosti, zahtjev za naknadu štete prema odgovornom licu zastarijeva kad istekne vrijeme određeno za zastarjelost krivičnog gonjenja. Dakle, presudom Apelacionog suda Crne Gore, Kž. br. 88/15, od 13. oktobra 2015. godine, podnosilac je oglašen krivim za krivično djelo teško ubistvo u pokušaju iz člana 144 stav 1 tačka 1 u vezi člana 20 stav 1 KZ, koje je izvršeno dana 18. decembra 2006. godine, a tužba je podnijeta dana 30. maja 2018. godine, u zakonskom roku.

12. Ostali osporavajući razlozi ustavne žalbe, posebno oni koji se odnose na prigovor pasivne legitimacije, iscrpljuju se u ponavljanju razloga kojima su se već bavili nadležni sudovi, koji su u svojim odlukama, naveli da je podnosilac pravosnažnom osuđujućom krivičnom presudom oglašen krivim za krivično djelo ubistvo u pokušaju, tužiocu je nanio teške tjelesne povrede i na taj način kao pasivno legitimisan je dužan da tužiocu nadoknadi nematerijalnu štetu. Stoga, Sud zaključuje da su nadležni sudovi za svoje zaključke dali dovoljne, relevantne i ustavno - pravno prihvatljive razloge, koji ne daju povod za sumnju da je bilo proizvoljnosti u bilo kojem segmentu odlučivanja.

13. U odnosu na tvdnje podnosioca da u osporenoj odluci nije odgovoreno na sve navode u žalbi, Ustavni sud podsjeća da, prema ustaljenoj praksi Evropskog suda za ljudska prava i Ustavnog suda, član 6 stav 1 Evropske konvencije obavezuje sudove, između ostalog, da obrazlože svoje presude. Ova obaveza, međutim, ne može biti shvaćena kao obaveza da se u presudi iznesu svi detalji i daju odgovori na sva postavljena pitanja i iznesene argumente. Kada je u pitanju odluka višeg suda dovoljno je da obrazloženje odluke sadrži slaganje s utvrđenjem nižestepenog ili sudećeg suda tako što će viši sud u obrazloženje svoje odluke inkorporirati ili uputiti na razloge i obrazloženja nižestepenog suda ili na drugi način ukazati da se slaže s njima (*Garcia Ruiz protiv Španije*, 1999-I, 31 EHRR 589 GC). Najzad, kada se radi o odluci višeg suda suštinski zahtjev je da viši sud ukaže da je razmotrio pitanja istaknuta u žalbi koja su bila od suštinskog značaja; da je, u slučaju neslaganja s odlukom nižestepenog suda, neslaganja zasnovao na njenoj procjeni (*Helle protiv Finske*, 1997-VIII, 26 EHRR 159) i da žalbu nije odbio prije nego što ju je prethodno razmotrio (*Lindner I Hammermayer protiv Rumunije*, HUDOC (2002)).

14. Stoga, Ustavni sud ocjenjuje da su stavovi Višeg suda rezultat ustavnopravno prihvatljive primijene mjerodavnih zakonskih odredaba –Zakona o obligacionim odnosima, te da ne postoji proizvoljnost ili arbitrarnost u primijeni i tumačenju mjerodavnog prava, na činjenično stanje koje je utvrđeno u parničnom postupku, što osporenu presudu čini saglasnom sa zahtjevima iz člana 32 Ustava i člana 6 stav 1 Evropske konvencije. Osporena presuda, po ocjeni Ustavnog suda, sadrži jasne i konzistentne razloge, kako u pogledu stavova, tako i u odnosu na primjenu propisa koji su važili u vrijeme njenog donošenja.

15. Sagledavajući postupak koji je prethodio ustavnosudskom postupku, kao jedinstvenu cjelinu, Ustavni sud ocjenjuje da je isti vođen na način kojim je podnosiocu ustavne žalbe obezbijedeno pravo na pravično suđenje iz člana 32 Ustava i člana 6 stav 1 Evropske konvencije.

Na osnovu iznijetih razloga, odlučeno je kao u izreci.

U-III br. 603/20  
12. mart 2024. godine  
P o d g o r i c a

Predsjednica Vijeća,  
Dragana Đuranović,s.r.